Maatje Vijfheerenlanden

Jaarverslag 2020

Inhoud

Vooraf ... 3
Naamswijziging ... 3
Bijzonder jaar 1 *(Corona)* ... 4
Bijzonder jaar 2 (Economische gevolgen en financiële consequenties) ... 4
Oorzaken ... 5
Risicoanalyse gemeente Vijfheerenlanden derde kwartaal 2020 ... 6
Aantal inzetbare Maatjes ... 7
Hulpvragen in 2020 ... 8
Tijdsbeslag ... 8
Administratief medewerker (Intaker) ... 9
Samenwerking ... 9
Kerken ... 10
Voedselbanken ... 10
Wijkwinkel (Welzijn Vianen) ... 10
SamenDoen ... 10
AVRES ... 11
Gemeente (werkgroep Vindplaats Schulden) ... 11
Sociale Teams ... 11
Groep-E (het Armoedepact), Bibliotheek (Taalhuis) ... 12
Bewindvoering ... 12
Landelijke Vereniging SchuldHulpMaatje ... 12
St. Leergeld ... 13
Woningcorporaties ... 13
PCI-Vijfheerenlanden ... 13
Pr-campagne ... 14
Kengetallen ... 15
Categorieën hulpvragen ... 15
Trajecten ... 15
Ondersteuning ... 16
Gegevens hulpvragers ... 16
Betrokken kinderen ... 17
Leeftijden ... 17
Aanmeldende organisaties en organisaties betrokken bij aanmeldingen ... 18
Afhandeling hulpvragen ... 18
Doorverwijzingen ... 19
Tijdsinvestering ... 19
Afgeronde hulpvragen ... 20
Resultaten per hulpvraag ... 20

Vooraf

In het verslagjaar is Maatje Vijfheerenlanden zoals gebruikelijk actief geweest met het helpen van zoveel mogelijk burgers die met financiële tegenslag te maken kregen. Daarnaast is veel energie besteed aan een veranderingsproces dat werd ingezet als gevolg van de volgende ambities:

- In het hele gebied van de gemeente Vijfheerenlanden een effectief aanbod van SchuldHulpMaatjes realiseren
- Invulling geven aan het door de gemeente Vijfheerenlanden gedeelde streven meer mensen met financiële problemen eerder te bereiken en te helpen
- Het versterken van de bestuurlijke en uitvoerende slagkracht om deze doelstellingen te realiseren

Deze transitieperiode, die nagenoeg het hele jaar in beslag nam, is gestart met het versterken van het bestuur, waarbij er afscheid is genomen van enkele bestuurders die met veel inzet de organisatie vanaf 2014 op de kaart hebben gezet. In het verslagjaar zijn er vier nieuwe bestuurders, onder wie de nieuwe voorzitter, gestart waardoor het bestuur momenteel uit zes personen bestaat.

Vanaf het begin van het verslagjaar is er met veel enthousiasme gewerkt aan de realisatie van een vijfjarig beleidsplan (2021-2025) dat uiteindelijk op 30 november vastgesteld werd. In het beleidsplan zijn onze ambities opgenomen op het gebied van de aantallen te helpen mensen, een effectievere aanpak, samenwerkingsplannen, een gemeente brede dienstverlening en de financiële dekking daarvan. Daarnaast staan we in dit plan uitgebreid stil bij het ontstaan, de vormgeving en de landelijke inbedding van het concept “SchuldHulpMaatje” in de gemeente Vijfheerenlanden, alsook bij de meerwaarde daarvan als aanvulling op de professionele schuldhulpverlening.

In het meerjarenplan kunt u kennisnemen van de context waarbinnen de activiteiten in het verslagjaar hebben plaatsgevonden. Het meerjarenplan kan u op verzoek per mail worden toegezonden.

Inmiddels bestaat het vrijwilligerskorps van Maatje Vijfheerenlanden uit zo’n zeventig mensen van wie er momenteel 41 actief zijn als Maatje en er een kleine vijftien, in afwachting van scholing, op weg zijn daarna als gecertificeerd Maatje aan de slag te gaan. De overige mensen houden zich onder meer bezig met het besturen van de organisatie, onderhoud website, bijhouden facebook, uitbrengen van de nieuwsbrieven, beschikbaar zijn als tolk, ICT-onderhoud en uitgifte laptops (inmiddels zo’n dertig), uitgifte telefoons en/of simkaarten, etcetera. Samen hebben deze mensen in 2020 in diverse rollen 7757 uren (**ruim 1000 werkdagen**) besteed aan het centrale doel van Maatje Vijfheerenlanden: het laagdrempelig helpen van medeburgers die kampen met financiële tegenslag.

Er zijn medio 2020 in ruim 130 dorpen en steden organisaties als Maatje Vijfheerenlanden actief die alle bij de vereniging SchuldHulpMaatje zijn aangesloten. In al deze gemeenten werken deze organisaties nauw samen met de burgerlijke gemeente.

Naamswijziging

Eind 2017 is, al anticiperend op de toen aanstaande gemeentelijk herindeling, gestart met de naamswijziging van de stichting “Vianen helpt bij schulden” handelend onder de naam “SchuldHulpMaatje Vianen” in “Maatje Vijfheerenlanden”. Allereerst begonnen we met de ontwikkeling van een nieuwe website met deze naam en in de loop van 2018, toen de fusie met SchuldHulpMaatje Zederik aanstaande was, besloten we gezamenlijk voortaan naar buiten toe deze naam te hanteren. Als afronding van dit proces zijn op 21 december van het verslagjaar bij notariskantoor de Notarissen voor een vriendenprijs de nieuwe statuten gepasseerd waarmee we de stichting “Vianen Helpt bij schulden” officieel omdoopten tot de stichting “Maatje Vijfheerenlanden”.

Bijzonder jaar 1 *(Corona)*

Het jaar 2020 was een bijzonder jaar voor alle Nederlanders. Ook de effecten van deze crisis voor onze dienstverlening waren in de eerste helft van het jaar enorm. Hoewel onze administratief ondersteuner (intaker) zoveel mogelijk heeft doorgewerkt en mensen ontving of deze bij hen thuis bezocht, was dat bij een aantal ketenpartners langere tijd niet het geval.

Verwijzingen via deze organisaties hebben daarom ook lang op een laag pitje gestaan en daarnaast was duidelijk merkbaar dat veel hulpvragers, die vaak ook medische problemen hebben, zich terughoudend opstelden en fysiek contact zoveel mogelijk uit de weg gingen.

Bijkomend effect van deze situatie was ook dat een flink aantal zorgverleners (tandartsen, fysiotherapeuten en andere dienstverleners) niet konden werken, dus ook geen nota's verstuurden die men mogelijk niet zou betalen en de overheid opriepen vanwege deze crisis coulant om te gaan met mensen die met betalingsachterstanden te kampen kregen.

Na wat versoepelingen tijdens de zomerperiode is nu, februari 2021, een einde aan de beperkende maatregelen nog niet in zicht. De verwachting is dat pas in het derde kwartaal van 2021 een meerderheid van de bevolking zal zijn gevaccineerd en versoepeling van de maatregelen, mits er geen nieuwe uitbraken komen, zich in kleine stapjes lopende 2021 zal aandienen.

Bijzonder jaar 2 (Economische gevolgen en financiële consequenties)

De economische gevolgen van de Coronacrisis zijn onvoorstelbaar groot en vallen buiten alle gewoonlijk te gebruiken rekenmodellen. De Europese Commissie liet in november al weten dat de tweede Coronagolf de hoop op een spoedig herstel heeft weggevaagd en dat herstel zich op zijn vroegst in 2023 zal aandienen en dan nog niet eens bij alle lidstaten.

Belangrijke pijlers onder onze economie zijn onze export en doorvoer. De ontstellende krimp vanwege Corona, alleen al binnen Europa, heeft ongetwijfeld effect op deze pijlers, nog los van de negatieve effecten die de Brexit daarop zal hebben. Vanaf maart tot nu (januari 2021) heeft onze overheid ruim 75 miljard geleend en uitgegeven aan compensatie- en ondersteuningsmaatregelen en daarnaast meegetekend voor de start van een Europees (Corona)steunfonds van maar liefst €750 miljard.

Hoewel het zich laat aanzien dat de rente op deze leningen voorlopig laag zal blijven is daar geen garantie op. Vroeg of laat zal er moeten worden afgelost omdat het ook niet te verdedigen is dat al deze ballast wordt doorgeschoven naar volgende generaties.

Daarnaast kreeg de gemeente Vijfheerenlanden 15 december te maken met een financiële tegenvaller van ongekende omvang door de uitspraak van de rechtbank in de Niemans Beton B.V. affaire. De gemeente zal dekking moeten zien te vinden voor de eis van ongeveer €92.000.000. Diezelfde 15 december zou de gemeenteraad het Actieplan Armoede en Schulden bespreken.

Een belangrijk onderdeel van dit plan was onze aanpak en de begroting vervat in het vijfjarig beleidsplan. Diezelfde dag kregen wij dan ook te horen dat de gemeente de behandeling van dit plan voorlopig tot februari 2021 zou uitstellen. Het is dus afwachten wat de consequenties hiervan zullen zijn en wat deze eventueel betekenen voor onze in het meerjarig beleidsplan opgenomen ambities.

Oorzaken

Oorzaken 1. *Lang laag en overige problematiek*

Het gros van de hulpvragers (zo'n 70%) valt in de categorie lang laag. Dit betekent dat deze mensen langer dan drie jaar hebben moeten zien rond te komen van het absolute voor hen geldende sociale minimum. Het sociaal minimum is het minimale bedrag dat men nodig heeft om in het levensonderhoud te kunnen voorzien. De overheid heeft hiervoor een normbedrag opgesteld, dat ze ieder half jaar aanpast en het sociaal minimum is meestal even hoog als een bijstandsuitkering.

De mensen die zich tot Maatje Vijfheerenlanden wenden, hebben vaak te maken met zogenoemde "overlevingsschulden": er zijn te weinig inkomsten in verhouding tot de vaste lasten. Andere daar vaak aan gekoppelde oorzaken zijn "aanpassingsschulden": er vindt een verandering in de levensomstandigheden plaats, vaak met als gevolg plotselinge inkomensdaling. Deze daling zorgt voor schulden. Daarnaast komen vaak psychosociale problemen voor, zoals gebrek aan weerbaarheid en compensatiegedrag, maar ook verslavingen.

Een steeds grotere groep hulpvragers bestaat uit immigranten. Vaak zijn dit gezinnen die nadat zij een woning hebben toegewezen gekregen nog totaal niet voorbereid zijn op onze administratief goeddeels gedigitaliseerde samenleving. Bovendien is een fiks deel van deze mensen de Nederlandse taal onvoldoende machtig. Vaak gaat het daarom mis met het aan hen persoonlijk beschikbaar gestelde inburgeringsbudget en bouwen zij bovendien ook schulden op.

De groep immigranten en de mensen die naast schuldenproblematiek ook meer van de hierboven genoemde problemen tegelijkertijd hebben (gestapelde problematiek) zorgen voor problematische dossiers. Onze Maatjes zijn opgeleid om mensen te helpen weer controle over hun financiële situatie te krijgen en op dit punt weer zelfredzaam te worden. Tijdens het hulpverleningstraject is het daarom noodzakelijk dat hulpvragers in dat proces een actieve rol spelen. Wanneer dat niet het geval is, ontstaan er situaties waarbij er aan deze dossiers 'geen einde' komt, Maatjes gefrustreerd raken, afhaken en uiteindelijk ook de hulpvrager teleurgesteld en afhankelijk achter blijft.

Oorzaken 2. *Zelfredzaamheid /burgers ondersteunen elkaar*

Sociale wijkteams vervullen een belangrijke rol bij het welslagen van de decentralisatie van het sociaal domein. De doelstellingen van de decentralisatie zijn onder andere het bevorderen van het zelf oplossend vermogen van mensen met behulp van het eigen sociaal netwerk en het sturen op preventie waarmee we zwaardere vormen van hulp waar mogelijk kunnen voorkomen. Dit zouden voor een belangrijk deel de sociale wijkteams moeten realiseren.

Deze ogen en oren in de wijk, zo was het idee, zouden mensen kunnen opsporen die nu geen hulp hebben, terwijl zij die wel nodig hebben en we zouden meer maatwerk kunnen leveren, wat de kosten zou drukken. In de praktijk blijken de sociale teams het echter druk te hebben met alle hulpverzoeken die al bij hen terecht komen, bijvoorbeeld via de huisartsen of door onderlinge verwijzingen tussen de verschillende disciplines.

De teams zijn daarmee zo druk dat ze niet toekomen aan het opsporen van de mensen in de wijken die bij geen enkele instantie op de radar staan. De conclusie luidt dat de hoeveelheid mensen die hulp nodig hebben veel groter is dan we aannamen bij de start van de WMO. Daarnaast is het zo dat wanneer de teams wel de capaciteit zouden hebben meer en intensiever in de wijken zelf te werken, dit nog veel meer hulpvragen zou opleveren, want "Wie beter kijkt ziet meer". (Bron SCP)

Oorzaken 3. *Doorgeschoten digitalisering*

Door alles in computers te stoppen kon de overheid bezuinigen op personeelskosten, maar dat heeft een reeks van keerzijden. De nationale ombudsman verklaarde onlangs dat iedereen in de problemen kan komen met de overheid (ook de regionale en lokale overheden), als het noodlot je treft, maar dat het risico het grootst is bij de mensen met een lager IQ en bij de 2,5 miljoen mensen die moeite hebben met lezen en schrijven, terwijl juist deze groep de overheid het hardst nodig heeft. De ombudsman hanteert daarbij de vuistregel dat 80% van de bevolking geen problemen met de overheid heeft, maar dat de 20% die dat wel heeft, doorgaans meer dan één probleem heeft.

Voor deze 20% betekent de doorgeschoten digitalisering onder meer dat de overheid, en tal van andere grote landelijk opererende (dienstverlenende) organisaties, zich op grotere, vaak onoverbrugbare afstand, van hen bevindt. Digitalisering betekent ook verdere standaardisering, waardoor persoonlijke aandacht en maatwerk praktisch onmogelijk geworden zijn.

Ook in onze gemeente zijn er te weinig laagdrempelige (nuldelijns) voorzieningen voor mensen in hun eigen buurt, waar men zonder afspraak binnen kan lopen en waar men zonder veel poespas direct (verder) geholpen wordt.

Ook beseft men onvoldoende dat het vaak geroepen advies “dan loop je toch even bij de bibliotheek binnen” voor mensen die kampen met laaggeletterdheid niet direct een aantrekkelijke keuze is.

Voor deze mensen, die vaak hun hele leven alles wat met lezen te maken heeft uit de weg zijn gegaan, is zo’n enkelvoudig advies eerder bedreigend dan helpend. Voorlichting, begeleiding en warme overdracht zijn ook hier de sleutels naar doelmatige ondersteuning.

Risicoanalyse gemeente Vijfheerenlanden derde kwartaal 2020

De landelijke vereniging SchuldHulpMaatje kan elk kwartaal beschikken over de geanonimiseerde gegevens van een aantal landelijk werkende contractoren. Hierbij kunt u denken aan organisaties als Fahmed en Infomedics, die nota’s versturen voor zorgverleners of grote postorderbedrijven. Deze gegevens bieden een landelijk beeld op postcodeniveau over betalingsgedrag.

Hoe vaak betaalt iemand niet of te laat of maakt iemand betalingen weer ongedaan? Hoe vaak en waar treft iemand betalingsregelingen en op welke wijze komt iemand deze afspraken na? Hoe vaak, waar en met welk resultaat moet men incassobureaus inschakelen? Het totaal van deze informatie geeft een nauwkeurig landelijk beeld op postcodeniveau van betalingsgedrag en in het verlengde daarvan van het risico in problematische schulden te raken.

De mate van risico is verdeeld over tien groepen waaruit duidelijk blijkt welke groepen uit welk gebied ofwel in lage dan wel hogere risicogroepen vallen, waarbij de groepen 8, 9 en 10 het hoogste risico lopen. De drie hoogste risicogroepen in de gemeente Vijfheerenlanden vertegenwoordigen samen 4940 huishoudens (ongeveer 12.350 personen onder wie veel kinderen).

Uit het onderzoek Financiële problemen (Nibud 2018) blijkt dat 32% van de Nederlandse huishoudens in dat jaar met een of meer betalingsachterstanden te maken heeft gehad. Uit dit onderzoek blijkt ook, dat het aantal huishoudens met betalingsproblemen nagenoeg gelijk is aan 2015, respectievelijk 22 en 21 procent.
Net als in 2015 heeft nog steeds een op de vijf huishoudens betalingsproblemen, omgerekend 1,35 miljoen huishoudens. Bij 8% gaat het om ernstige betalingsproblemen.

Het actuele beeld in de gemeente Vijfheerenlanden (3e kwartaal 2020) lijkt iets hoger dan het landelijke gemiddelde te liggen. Het totaal van de risicogroepen 8, 9 en 10 is samen 4940 huishoudens (12.350 personen onder wie natuurlijk veel kinderen). Dat is 22% van de ongeveer 55.710 inwoners van onze gemeente.

Hoewel financiële problemen in de gehele gemeente Vijfheerenlanden voorkomen en velerlei oorzaken hebben, concentreren de meest schrijnende gevallen zich toch in bepaalde wijken. Het betreft dan ook meestal huishoudens die voor langere tijd van het absolute minimum moeten zien rond te komen en waar bovendien vaak sprake is van andere ernstige problematiek.

Risicogroep 1 t/m 4 geen of heel weinig risico
Risicogroep 5 t/m 7 lopen financieel op het randje
Risicogroep 8 t/m 10 hebben meer langdurige betalingsachterstanden (problematische schulden)

Risicoanalyse gemeente Vijfheerenlanden 3e kwartaal 2020

Aantal huishoudens per risiconiveau

Wijk		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totaal
Wijk 00.	Leerdam	485	865	970	710	830	750	590	860	925	1410	8395
Wijk 00.	Vianen	700	980	870	730	680	560	535	670	345	600	6670
Wijk 01.	Hagestein	30	65	185	125	70	50	20		10		555
Wijk 01.	Lexmond	175	270	150	205	140	80	30				1050
Wijk 02.	Ameide	325	315	120	230	60	65	25		15		1155
Wijk 02.	Everdingen	120	140	175	110	95	80	40	10			770
Wijk 03.	Tienhoven	60	80	40	40	15	45					280
Wijk 04.	Meerkerk	305	355	260	120	205	90	90		20		1445
Wijk 05.	Hei-en Boeikop	110	90	100	20	45						365
Wijk 06.	Leerbroek	35	35	35	55	110	90	20	65			445
Wijk 07.	Nieuwland	40	50	100	30	45	45	20	10			340
Totaal		2385	3245	3005	2375	2295	1855	1370	1615	1315	2010	21470

Aantal inzetbare Maatjes

De Maatjes zijn de motor van de organisatie, zonder hen kunnen we niet aan de slag. Ieder jaar komen er weer nieuwe maatjes bij, die enthousiast zijn en zich graag willen inzetten, na een drie daagse training kunnen ze aan de slag met de hulpvragers.

Het Maatjeswerk vraagt soms best veel van de Maatjes: het opbouwen van een vertrouwensband, een intensieve samenwerking met de hulpvragers of eventueel betrokken instanties, het werk oppakken naast een betaalde baan en privéomstandigheden.

We vinden het belangrijk om Maatjes betrokken te houden en met elkaar in gesprek te blijven, met elkaar een team te zijn. Daarom organiseren we ook elk jaar een gezellige avond, om bij te praten en de waardering uit te spreken. Ook is het belangrijk samen met andere Maatjes of coördinatoren te kunnen sparren over het werk wat we doen, van elkaar te weten waar we goed in zijn en hiervan gebruik te kunnen maken.
Het kan niet anders dat Maatjes ook weer stoppen met het werk. Een aantal heeft wel het 5-jarig jubileum gehad en blijft nog doorgaan. Anderen stoppen eerder door bijvoorbeeld privéomstandigheden, zwaarte van het vrijwilligerswerk in combinatie met betaald werk, teleurstellingen binnen het vrijwilligerswerk.

Daarom is het mooi dat er steeds weer mensen zijn die zich willen inzetten voor het Maatjeswerk, de pr-campagne van dit afgelopen jaar heeft mensen op ons pad gebracht en zo kunnen we ons maatjeskorps op peil houden. Momenteel zijn er in de gemeente Vijfheerenlanden ongeveer 45 gecertificeerde maatjes actief.

Aantal Maatjes

Maatjes opgeleid in de jaren	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Totaal
Aantal opgeleide Maatjes	11	9	6	12	15	16	14	83
Aantal opgeleide Maatjes Zederik		6	3					9
Teruggekeerd Maatje uit 2016			1					1
Totaal	11	15	10	12	15	16	14	93
Activiteiten gestaakt in 2015	3							-3
Activiteiten gestaakt in 2016	2	4	1					-7
Overleden in 2016		1						-1
Activiteiten gestaakt in 2017	3	3	3	2				-11
Activiteiten gestaakt in 2018	1	4	3	2				-10
Activiteiten gestaakt in 2019	1	1		2	4	1		-9
Activiteiten gestaakt in 2020							7	-7

Hulpvragen in 2020

Onderstaand overzicht geeft een beeld van het verloop van de hulpvragen in het jaar 2020. Over de jaren 2014 – 2019 zijn dus de hulpvragen opgenomen die per 1-1-2020 nog actief waren.

Hulpvragen	Aantal	Per ultimo 2020 nog lopend
Aantal hulpvragen uit 2014	1	1
Aantal hulpvragen uit 2015	2	2
Aantal hulpvragen uit 2016	9	3
Aantal hulpvragen uit 2017	8	5
Aantal hulpvragen uit 2018	39	7
Aantal hulpvragen in 2019	72	23
Aantal hulpvragen in 2020	58	30
Totaal nog lopende hulpvragen		71

Totaal aantal behandelde hulpvragen in 2020 bedraagt 122. In 2020 zijn diverse oude en afgeronde hulpvragen op verzoek heropend en is indien nodig opnieuw hulp verstrekt.

Tijdsbeslag

Het totale tijdsbeslag aan activiteiten door hulpvragers, coördinatie, bijwonen bijeenkomsten, et cetera geeft het volgende beeld (vanwege de Coronabeperkingen hebben we aanzienlijk minder Maatjesbijeenkomsten gehouden dan we oorspronkelijk gepland hadden).

Tijdsbesteding aan hulpvragers door Maatjes	2650
Intervisiebijeenkomsten 35 personen (in groepjes van 6 à 7) x 1 avonden x 2 uur	70
Bijwonen Maatjesavond 35 personen x 2.5 uur x 1 avond	87
Werkzaamheden administratief medewerker 5 dagen à 3 uur x 40 weken	600
Coördinatoren, 4 à 20 uur per week	4.000
Bestuur 8 vergaderingen à 2 uur x 6 personen + vertegenwoordigingen	200
ICT-ondersteuning, onderhoud site, facebook, overige PR-activiteiten,	150
Totaal aantal uren	7757

Onder coördinatietaken verstaan we onder andere:

- Houden van intakegesprekken
- Koppelen en begeleiden van Maatjes
- Organiseren van Maatjesbijeenkomsten en intervisiesessies
- Contacten met hulpverleners en verwijzers
- Bijwonen bijeenkomsten, vergaderingen, et cetera

Verdeeld over de gemeente Vijfheerenlanden waren gedurende het gehele jaar vier coördinatoren actief en in de loop van 2021 zullen we een vijfde coördinator aanzoeken.
Gemiddeld komt de tijdsbesteding per coördinator uit op ruim 20 uur per week.

Administratief medewerker (Intaker)

Sinds 2016 kan Maatje Vijfheerenlanden, via een Payroll organisatie, beschikken over administratieve ondersteuning voor 15 uur per week. Primaire taken van deze medewerker zijn; het ontlasten van de coördinatoren, het ondersteunen (faciliteren) van de maatjes en het uitvoeren van intakes. Deze intakes (eerste beoordelingen) worden vervolgens door de coördinatoren gecompleteerd en worden er door hen maatjes aan gekoppeld. Daarnaast is deze ondersteuner het eerste aanspreekpunt voor verwijzers voor het aannemen van nieuwe hulpvragers en terugkoppeling over voortgang van hulpverleningstrajecten. Ook zorgt deze medewerker ervoor dat Maatje Vijfheerenlanden dagelijks op vaste tijden telefonische bereikbaarheid is vooral voor hulpvragers en verwijzers.

Aanmeldingen lopen verder via diverse sites van de landelijke vereniging SchuldHulpMaatje en via de aanmeldmogelijkheid op onze eigen site. Om de bereikbaarheid te vergroten en drempels te verlagen zal er in 2021 geïnvesteerd worden in de realisatie van een digitaal reserveringssysteem.
Via dit systeem kunnen verwijzers/ketenpartners, die in gesprek zijn met hulpvragers die ook financiële problemen blijken te hebben, direct tijd reserveren in de agenda van de intaker.

Hoewel de omvang van het dienstverband in 2016 al krap was is dit voor de huidige omstandigheden beslist ontoereikend. Inmiddels gaat het aantal te ondersteunen maatjes richting de 50, zijn er 4 te ontlasten coördinatoren actief, zijn er vele permanent te onderhouden samenwerkingsverbanden ontstaan en zijn de aantallen te inventariseren complexe hulpvragen explosief gestegen. In haar subsidieaanvraag voor 2021 bij de gemeente heeft Maatje Vijfheerenlanden daarom ook om substantiële uitbereiding van deze functie verzocht.

Samenwerking

In het verslagjaar heeft de organisatie veel energie gestoken in het verdiepen van de bestaande samenwerkingsverbanden en het aangaan daarvan met nieuwe partners. Achtergrond van deze inspanningen is het idee dat we onze kennis en aanpak toegankelijk willen maken voor ketenpartners die ook met mensen uit onze doelgroep te maken hebben, zoals onder andere Voedselbanken. Het beschikbaar zijn van deze kennis binnen die andere organisaties leidt tot snellere signalering van financiële problemen en in het verlengde daarvan het kunnen aanbieden van effectieve hulp. Bovendien zijn wij ervan overtuigd dat nauwe samenwerking tussen alle organisaties binnen onze gemeente die iets doen op dit terrein noodzakelijk is om substantieel resultaat te bereiken bij het bestrijden van dit enorme probleem.

Ook is er contact met een aantal organisaties in verband met het kunnen inzetten van extra mogelijkheden of verwijzing. Denk hierbij aan bewindvoering of de inschakeling van professionele schuldhulpverleners.

Kerken

Onder het motto “Hoe herken ik, hoe maak ik bespreekbaar en wat kan ik aanbieden” is al eerder door Maatje Vijfheerenlanden een voorlichtingsavond gehouden voor de vertegenwoordigers van alle kerken uit de gemeente. Deze door ruim vijftig vertegenwoordigers van kerken bezochte avond was een groot succes en de belangstelling om meer met het onderwerp te gaan doen was groot. Een vervolg op deze avond in oktober 2020 is wegens Corona helaas afgeblazen.

Voedselbanken

Ook de samenwerking met de Voedselbank Vijfheerenlanden, met vestigingen in Leerdam en Vianen, heeft zich verdiept. In Vianen zijn we dit jaar veel vaker als intermediair voor de Voedselbank opgetreden en hebben we voor een aantal hulpvragers de aanvragen voor een eerste voedselpakket verzorgd. Ook hebben wij voor de Voedselbank een aantal zogenoemde hercontroles uitgevoerd voor mensen die al een pakket ontvingen. Bij de Voedselbank in Leerdam heeft een van onze coördinatoren samen met een Maatje een goed deel van het jaar geholpen bij het verzorgen van de aanvragen. Verder zijn ook daar de lijntjes kort waar het gaat om signalering en warme overdracht.

Wijkwinkel (Welzijn Vianen)

Laagdrempelige toegang en directe ondersteuning evenals ‘warme’ verwijzing naar externe expertise kenmerken de werkwijze van zowel de Wijkwinkel als Maatje Vijfheerenlanden. De Wijkwinkel die burgers met allerlei vragen (verder) helpt en daarnaast Maatje Vijfheerenlanden dat juist mensen met financiële problematiek ondersteunt.

Gedurende de voorgaande zes jaren is er op organische wijze, werkend vanuit dezelfde locatie midden in de wijk De Hagen , een samenwerking tussen beide organisaties ontstaan. Zo is het bijvoorbeeld vaak zo dat mensen zich, in verband met het aanvragen van toeslagen of moeilijkheden daarmee, melden bij de Wijkwinkel en er daarbij blijkt dat er grotere financiële problematiek is. In die situatie betrekt men vervolgens Maatje Vijfheerenlanden erbij. Anderzijds melden zich ook regelmatig mensen bij Maatje Vijfheerenlanden met vragen die juist meer bij de Wijkwinkel thuishoren.

Vertegenwoordigers van beide organisaties hebben de wens uitgesproken met deze waardevolle samenwerking door te gaan en deze waar mogelijk te verstevigen. Hierbij denken we onder andere aan het gezamenlijk ondersteunen van de betrokken vrijwilligers, meer bekendheid geven aan het (gezamenlijk) aanbod, de huidige samenwerkingsvorm structureren, etcetera. De medewerkers van beide organisaties werken samen bij het onderbrengen van de hulpvragers bij de meest passende ondersteuning.

SamenDoen

Na verkennende gesprekken in voorgaande jaren, zowel tussen de verantwoordelijke coördinatoren als op bestuurlijk niveau, zijn de ontwikkelingen in het verslagjaar in een stroomversnelling geraakt. Met Clientondersteuning van SamenDoen, en dan vooral met de afdeling die ook mensen met de thuisadministratie en beginnende schulden helpt, is in de loop van het verslagjaar geleidelijk aan meer samenwerking ontstaan. Er zijn inmiddels vaste afspraken over verwijzing over en weer en de verantwoordelijke coördinatoren hebben wekelijks een vast overleg. Hoewel Corona deze afspraak een goed deel van het jaar heeft belemmerd, is het wel de bedoeling dat de administratief ondersteuner (intaker) van Maatje Vijfheerenlanden voortaan elke maandag werkt vanuit Sociaal Lokaal waar ook SamenDoen is gehuisvest.

AVRES

2020 was voor Maatje Vijfheerenlanden het eerste jaar van samenwerking met AVRES na de jarenlange samenwerking met Wil-Lekstroom. AVRES voert als leerwerkbedrijf de Participatiewet en de wet Sociale Werkvoorziening uit voor de gemeenten Gorinchem, Molenlanden en Vijfheerenlanden. Binnen AVRES heeft Maatje Vijfheerenlanden wat het reguliere werk betreft vooral te maken met de dienst Schulddienstverlening. Medewerkers van deze dienst hebben in 2019 al een keer een voorlichting over hun mogelijkheden en werkwijze gegeven tijdens een drukbezochte Maatjesavond. In de loop van het verslagjaar is al verkennend de samenwerking op gang gekomen. De uitdagingen binnen deze samenwerking zijn een betere afstemming tussen de verschillende specialiteiten (onze Maatjes vooral inzetten in situaties waarvoor ze zijn opgeleid en waar ze succes mee kunnen boeken). Het is de bedoeling dat de betaalde krachten van SamenDoen, AVRES en Maatje Vijfheerenlanden in 2021 nog hechter gaan samenwerken om de verschillende disciplines zo doematig mogelijk in te zetten om zoveel mogelijk hulpvragers effectief te helpen.

Gemeente (werkgroep Vindplaats Schulden)

Tijdens het door de gemeente georganiseerde congres over Armoede en Schulden op 22 november 2019 werd vooral de nadruk gelegd op preventie en vroegsignalering. Tijdens dit goed bezochte congres is door een meerderheid van de deelnemers een voorkeur uitgesproken voor het opzetten van een vroegsignaleringsmogelijkheid.
Vroegsignalering kan ervoor zorgen, dat huishoudens met financiële problemen niet met grote vrijwel onoplosbare schulden te maken krijgen. Hoe eerder we een gesprek met hen aangaan, hoe meer kans er is de schulden, vaak alleen met inzet van geschoolde vrijwilligers, minnelijk op te lossen zonder tussenkomst van Schuldsanering via AVRES of de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP). In de loop van 2021 krijgen gemeenten actuele informatie van een aantal grote landelijk opererende organisaties over betalingsachterstanden bij burgers.
Met deze informatie over beginnende schulden is het mogelijk een vroegsignaleringssysteem op te zetten waarmee we mensen tijdig en effectief helpen en problematische schulden kunnen voorkomen.
In de werkgroep Vindplaats Schulden werken een aantal participerende organisaties, waaronder twee mensen van Maatje Vijfheerenlanden, aan de vormgeving van dit instrument. In diezelfde werkgroep is met enige regelmaat gesproken over het door de gemeente geïnitieerde Actieplan Schulden en Armoede.
In dit plan zijn een aantal verbetervoorstellen van bestaande maatregelen alsook nieuwe initiatieven ogenomen. De onderwerpen daarbij waren vroegsignalering, duurzaamheid, draagkrachtgrens en de invoering van een minimapas. Op initiatief van Maatje Vijfheerenlanden hebben een aantal organisaties (Wijkwinkel, SamenDoen, Voedselbanken, etcetera) een aantal keer gezamenlijk gereageerd op concepten van dit plan. Een aantal adviezen uit deze reacties zijn door de gemeente ook verwerkt in de definitieve versie van het plan dat de Gemeenteraad 15 december zou beoordelen. De rechterlijke uitspraak diezelfde dag in de zaak Niemans beton B.V. gooide echter roet in het eten.

Sociale Teams

Vanaf de start van Maatje Vijfheerenlanden in 2014 hebben we samengewerkt met de Sociale teams van de gemeenten, allereerst in Vianen waar er met het team een prima samenwerking ontstond en later ook met Zederik. Medewerkers van deze teams verwezen hulpvragers die bij hen met een probleem kwamen, maar die ook financiële problemen bleken te hebben, door naar onze organisatie waar na een eerste beoordeling voor hen een traject werd uitgezet. Het was de bedoeling in het verslagjaar ook in Leerdam tot een dergelijke samenwerking te komen. Hiervoor was het gepland dat onze administratief medewerker (Intaker) iedere week één dag vanuit Lokaal Sociaal in Leerdam zou gaan samenwerken met de aldaar gestationeerde mensen van het sociaal team, AVRES en SamenDoen. Corona heeft verhinderd dat dit initiatief tot wasdom kon komen.

Groep-E (het Armoedepact), Bibliotheek (Taalhuis)

Maatje Vijfheerenlanden participeert binnen Vianen in twee samenwerkingsverbanden die gericht zijn op het ondersteunen en ontwikkelen van inwoners met specifieke problemen, Groep E en Taalhuis Vianen. Binnen Taalhuis Vianen werkt men met laaggeletterden binnen de Bibliotheek van Vianen. Groep E is ontstaan vanuit conferenties rondom de WMO en bestaat uit vertegenwoordigers van beroeps- en vrijwilligersorganisaties die een sociaal/maatschappelijke relevantie hebben.

Groep E houdt regelmatig bijeenkomsten. Die zijn vooral bedoeld om het netwerk in stand te houden en met elkaar - ieder vanuit het eigen vakgebied - van gedachten te wisselen over de aanpak van gezamenlijke problemen.
Tijdens deze bijeenkomsten diept men specifieke onderwerpen uit. Voorbeelden hiervan zijn onder andere toepassing van relevante wetgeving (WMO, privacy), vluchtelingenwerk, schuldhulpverlening, verslavingszorg, uitkeringsinstanties en armoedebeleid.
Het is de bedoeling Groep-E en het Armoedepact, dat enige jaren geleden met een vergelijkbare doelstalling in Leerdam ontstaan is, in 2021 samen te voegen.

Bewindvoering

Hulpvragers met de inzet van Maatjes begeleiden naar een schuldenvrij bestaan waarin zij weer volledig financieel zelfredzaam worden zijn onze hoofddoelen. Al bij intakes of soms tijdens lopende door ons ingezette hulpverleningstrajecten blijkt echter dat er meer ondersteuning nodig is.

Dit is meestal aan de orde wanneer hulpvragers zelf geen actieve rol in het hulpverleningstraject kunnen spelen en de financiële problemen omvangrijk zijn. Maatjes komen in deze situaties niet tot hun recht, omdat zelfredzaamheid geen bereikbaar doel is en hulpvragers in de problemen blijven komen. In deze situaties komt de mogelijkheid van bewindvoering in beeld.

Een bewindvoerder beschermt de financiële belangen van de betrokkene en voorkomt misbruik van zijn situatie. Een beschermingsbewind is er voor mensen die hun financiële zaken niet zelf kunnen regelen door bijvoorbeeld een beperking, ziekte of verslaving. Ook mensen met problematische schulden kunnen onder bewind gesteld worden.

Maatje Vijfheerenlanden heeft contact met diverse kantoren van bewindvoerders waaronder Beekes Bewindvoering. Afspraken met deze bewindvoerder bieden ons de mogelijkheid, wanneer bewind nodig blijkt, hulpvragers hierop voor te bereiden en de bewindvoerder binnen te loodsen voor een oriënterend gesprek, waarbij onze intaker of het betrokken Maatje aanwezig zijn.

Door deze aanpak accepteert men eerder deze mogelijkheid ook omdat de maatjes vaak nog even betrokken blijven en de hulpvragers zijn door deze vorm van warme overdracht effectief geholpen. In het verslagjaar zijn er op deze wijze 18 hulpvragers doorverwezen naar professionele bewindvoerders waarvan 9 naar Beekes Bewindvoering. In totaal zijn er in de afgelopen jaren 25 hulpvragers naar deze extra hulpmogelijkheid doorverwezen.

Landelijke Vereniging SchuldHulpMaatje

Maatje Vijfheerenlanden is lid van de landelijke vereniging SchuldHulpMaatje. Dit is een initiatief van Kerk in Actie (KIA), Landelijk Katholiek Diaconaal Beraad (LKDB), Evangelische Alliantie (EA), Stichting Kerk In Nederland (SKIN), Protestants Christelijke Ouderen Bond (PCOB) en het Platform voor Christelijke Schuldpreventie (PCS), een samenwerkingsverband van vier professionele bureaus voor schuldhulp en financieel advies: Modus Vivendi, De Budgetteer, Bos Consulting en Crown Financial Ministeries. Per 1 januari 2015 is het project voortgezet vanuit de landelijke vereniging SchuldHulp-Maatje.

De landelijke vereniging draagt zorg voor de digitale pre-learningmogelijkheden en de aanvangsscholing van zowel de Maatjes als de coördinatoren. Daarnaast biedt het landelijk bureau de permanente nascholing in modulevorm aan in de persoonlijke digitale leeromgeving van de Maatjes en coördinatoren.
Ook is er jaarlijks een aantal regionale bijeenkomsten met workshops voor bestuurders en is er voor deze groep in het hulpvrager systeem een aparte ruimte met naslagwerken en promotiemateriaal voor lokale afdelingen.
Het systeem dient ook voor de registratie van hulpvragers en is beveiligd volgens, in overeenstemming met de meest recente privacywetgeving. De coördinatoren kunnen binnen dit systeem Maatjes aan hulpvragers koppelen en de vorderingen rond deze hulpvragers monitoren. Bovendien is het mogelijk bijvoorbeeld ten behoeve van het jaarverslag uit dit systeem geanonimiseerde kengetallen over de hulpverlening te halen.
De regionale ondersteuner van de Landelijke Vereniging heeft in het verslagjaar het bestuur en de coördinatoren op diverse momenten bijgestaan en van advies voorzien.

St. Leergeld

Stichting Leergeld Alblasserwaard-Vijfheerenlanden biedt kansen aan kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar te kunnen deelnemen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten. Kinderen kunnen door Leergeld bijvoorbeeld meegaan op schoolreis, gaan sporten of op muziekles. Ook kan deze organisatie vaak een (tweedehands) fiets of zwemlessen regelen als een kind die nodig heeft. Allemaal normale levensbehoeften, waardoor kinderen zich kunnen ontplooien, ontwikkelen en meetellen. De intaker en de Maatjes kijken voor alle hulpvragers met kinderen naar de toepasbaarheid van deze mogelijkheid en doen regelmatig aanvragen bij Stichting Leergeld.

Woningcorporaties

Op het vlak van preventie huisuitzetting is er een nauwe samenwerking met Lekstede Wonen. Daarbij vervult Lekstede Wonen een actieve Vroegsignaleringsfunctie. Lekstede Wonen adviseert huurders met achterstanden dringend contact te zoeken en hulp te vragen bij Maatje Vijfheerenlanden.

Men maakt huurders bovendien duidelijk dat wanneer er daadwerkelijk hulp aanvaard is, en men een gefundeerd voorstel daartoe doet, men eerder voor een betalingsregeling in aanmerking komt. Bovendien ondersteunt Lekstede Wonen Maatje Vijfheerenlanden financieel op jaarbasis naar rato van het aantal huurders die Maatjes ondersteunen. Het doel is in de komende jaren deze vorm van samenwerking met alle in de gemeente Vijfheerenlanden actieve woningcorporaties te realiseren.

PCI-Vijfheerenlanden

De PCI is een caritatieve instelling, die onderdeel uitmaakt van de Diocesane kerkelijke caritas instelling van het bisdom Rotterdam en die actief is binnen de grenzen van de Rooms Katholieke Parochie de Heilige Drie Eenheid in Vianen. Deze parochie omvat in hoofdzaak de gemeente Vijfheerenlanden. De PCI is bestuurlijk gezien een zelfstandige rechtspersoon binnen de R.K. Kerk en heeft een bestuur en lokale werkgroepen. Het Bestuur is verantwoordelijk voor de algehele leiding en het beheer van het vermogen en de regionale werkgroepen behandelen de hulpvragen.

De PCI is een zeer welkome partner, vooral daar waar het gaat om noodvoorzieningen. Een kapotte wasmachine in een gezin met kleine kinderen, meer dan drie maanden achterstallige huur waardoor het geduld van de woningcorporatie op is, etcetera zijn voorbeelden waarbij de PCI, na een verzoek onzerzijds daartoe, snel en zonder veel poespas helpt. Vaak in de vorm van coulante leningen, maar vaak ook als schenking. Door deze hulp kunnen wij hulpvragen sneller vlottrekken en kan het Maatje samen met de hulpvrager verder werken aan het bereiken van een schuldenvrij leven.

Pr-campagne

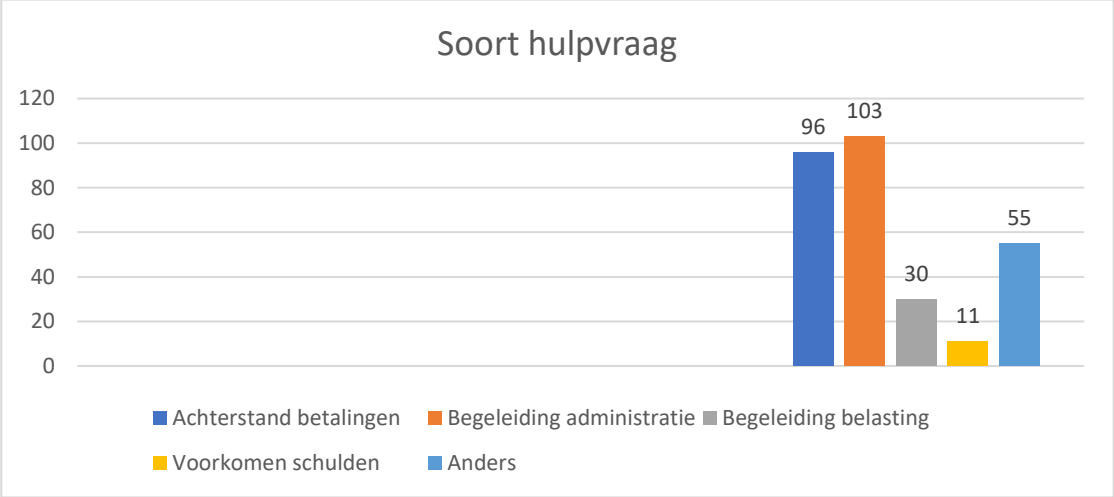
In het najaar van 2020 is er mede dankzij een aanzienlijke bijdrage van de Rabobank Lek en Merwede gestart met een intensieve mediacampagne. Deze campagne loopt door tot in het voorjaar van 2021 en het hoofddoel hiervan is meer bekendheid te geven aan de ondersteuning van mensen met financiële problemen door geschoolde vrijwilligers.
Daarbij was er aandacht voor zowel het werk van de Wijkwinkel, de afdeling Cliëntondersteuning van SamenDoen als voor ons werk met de SchuldHulpMaatjes. We hebben gefocust op meer bekendheid geven aan het werk van deze Maatjes, de meerwaarde van de inzet van Maatjes duidelijker maken en het werven van Maatjes.
De campagne werd gecoördineerd vanuit een werkgroepje waarin deelnamen de coördinator van de Wijkwinkel, de voorzitter van Maatje Vijfheerenlanden en de PR-medewerkers van zowel Welzijn Vianen als SamenDoen. Er is als gevolg van dit initiatief een reeks van media-uitingen in gang gezet in de vorm van grote en kleinere advertenties in diverse vormen in de lokale media en inhoudelijke artikelen waaronder een interview met wethouder Cees Taal over de onderwerpen Armoede en Schulden. Ook de Facebookpagina's van de deelnemende organisaties hebben voortdurend melding gemaakt van deze acties. Begin 2021 zullen we het tweede deel van deze campagne uitvoeren met daarin de publicatie van het tweede deel van het interview met wethouder Cees Taal, het verspreiden van flyers en het plaatsen van posters met afscheurstrookjes. Daarnaast verspreiden we begin 2021 op 4500 adressen met een verhoogd risico op schulden een informatiekaart en zullen we 25 sandwichborden in risicowijken laten plaatsen. Naast radio-interviews volgt er ook nog een aantal voorlichtingen aan ketenpartners over dit onderwerp en hebben we de redacties van alle kerkenblaadjes aangeschreven met een aanbod van kant-en-klare artikelen over dit onderwerp. Ook in de gemeentenieuwsruimte van de lokale media hebben we melding gemaakt van onze activiteiten en op de websites van de deelnemende organisaties zijn voortdurend de activiteiten van deze campagne te volgen geweest.
De meerwaarde van een dergelijke mediacampagne, die we vanuit ons gewone budget onmogelijk zouden kunnen bekostigen, staat onomstotelijk vast.
Alleen al in de laatste maanden van 2020 hebben zich vijftien mensen aangemeld als SchuldHulpMaatje. Een deel van hen is inmiddels geschoold en gecertificeerd, terwijl een ander deel nog met de digitale prelearning bezig is. Daarnaast is vanwege de intensievere contacten met de andere deelnemende organisaties een hechtere band en samenwerking ontstaan en is er meer kennis over en weer van de wederzijdse specialiteiten, waardoor we beter effectief kunnen verwijzen.

Kengetallen

De Maatjes, coördinatoren en administratief ondersteuner hebben in 2020 diverse gegevens verzameld die een beeld geven van de problematiek en activiteiten binnen onze dienstverlening. De kengetallen bevatten de gegevens van ons werk in de gehele gemeente Vijfheerenlanden.
Let op! Per dossier (hulpvraag) zijn er meestal meer hulpvragers (partners met of zonder kinderen) bij betrokken.

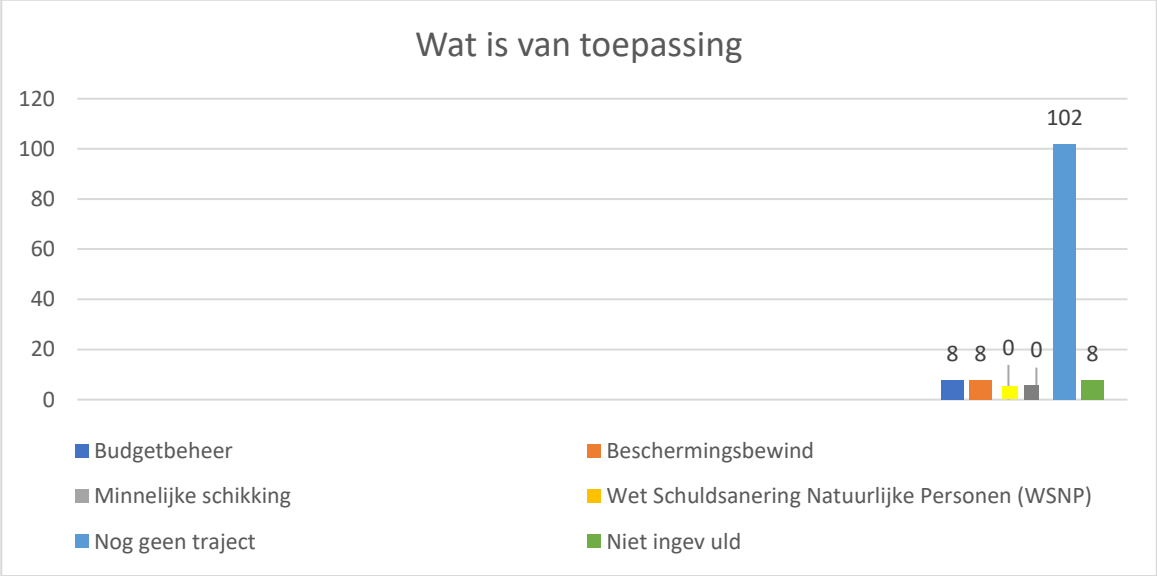
Categorieën hulpvragen

De hulpvragen zijn over alle nog lopende dossiers 2014/2020 in de volgende categorieën onder te verdelen:

Trajecten

Er kan sprake zijn van meer trajecten per hulpvrager

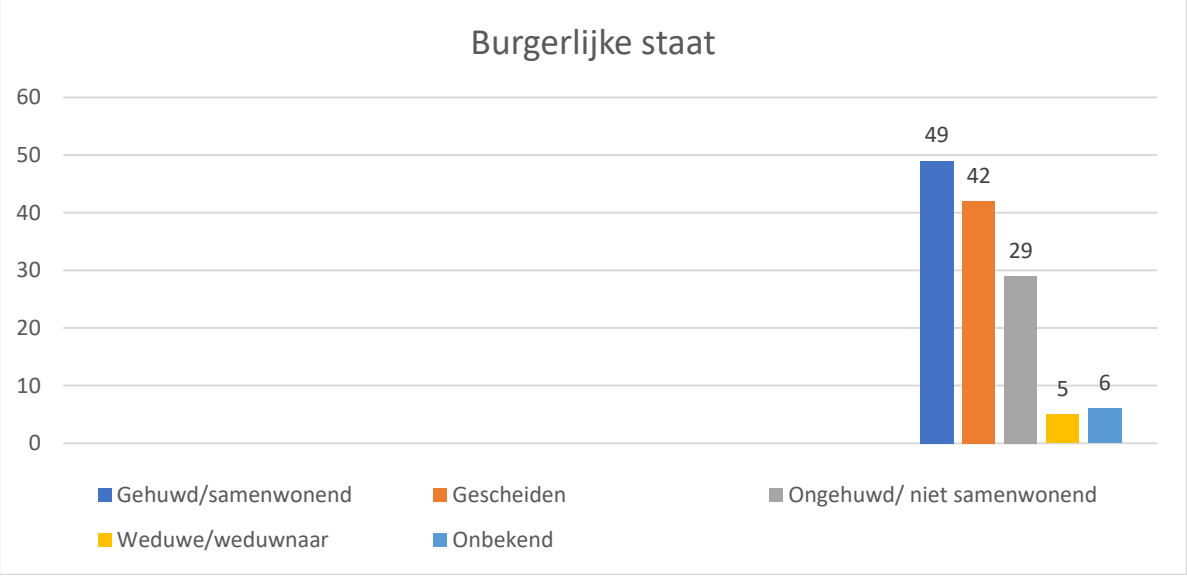
Ondersteuning

In beeld gebracht is of tijdens de aanmelding sprake is van ondersteuning door professionele hulpverleners op andere terreinen

Gegevens hulpvragers

De gezinssamenstelling van de hulpvragers

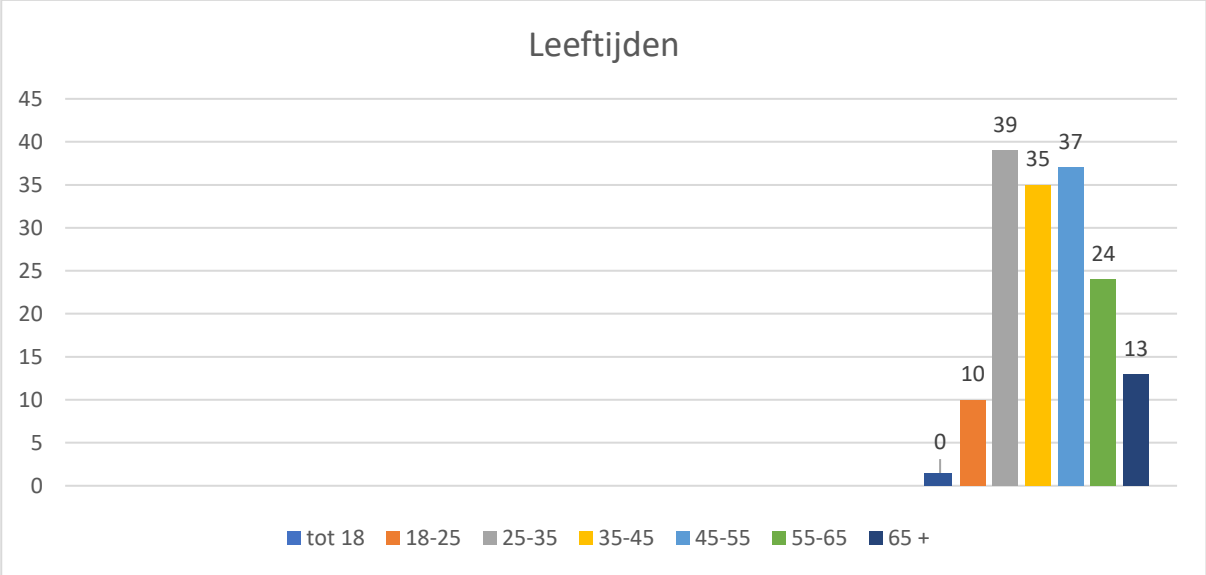
Betrokken kinderen

Niet alleen volwassenen krijgen te maken met financiële problemen, maar ook kinderen zijn hier direct of indirect bij betrokken

Leeftijden

Leeftijdscategorieën hulpvragers

Aanmeldende organisaties en organisaties betrokken bij aanmeldingen

De hulpvragers melden zich niet altijd zelf aan, maar ook veel instanties weten Maatje Vijfheerenlanden te vinden. In sommige gevallen zijn meer hulpinstanties bij de aanvraag betrokken.
Dit levert het volgende overzicht op:

Afhandeling hulpvragen

Helaas zijn er ook hulpvragen die we ofwel niet in behandeling nemen ofwel tijdens het traject moeten beëindigen. Dat kunnen we als volgt onderverdelen:

Doorverwijzingen

Doorverwijzingen naar andere hulporganisaties:

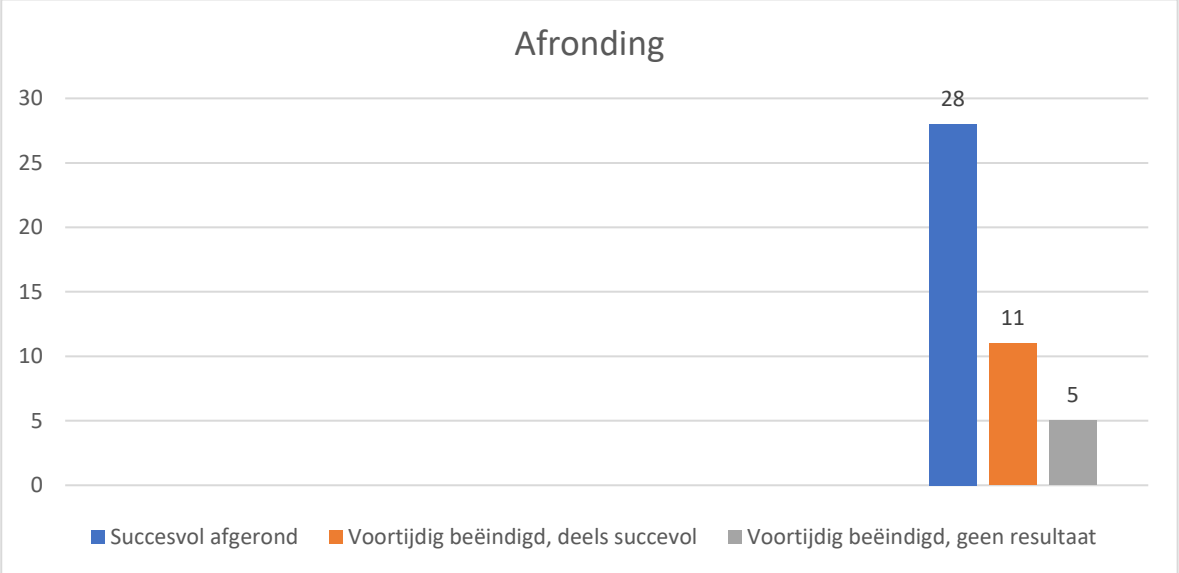
Tijdsinvestering

Het tijdsbeslag van de afgeronde hulpaanvragen:

Afgeronde hulpvragen

Afgeronde hulpvragen laten zich onderverdelen in de volgende categorieën:

Resultaten per hulpvraag

Niet onvermeld mogen blijven enkele zeer belangrijke resultaten, behaald door de inzet van Maatjes:

Maatje
Vijfheerenlanden

Foto's Nico Lindeman (FIP)

Bezoek -en postadres
Grote Geusplein 1
4131AG Vianen (gemeente Vijfheerenlanden)
Administratie op werkdagen tussen 09.00 en 12.00 uur 06-28193674
secretaris@maatjevijfheerenlanden.nl
www.maatjevijfheerenlanden.nl